

Velkommen til 2. udgave af SalmonellaNyt

Nyhedsbrevet udkommer hermed for anden gang. Her samler vi ny viden om Salmonella Dublin, informerer hvis der sker ændringer i lovgivningen og kommer med praktiske fif i saneringen. Nyhedsbrevet udkommer 4 gange årligt, og du kan i høj grad have indflydelse på indholdet. Har du ideer og forslag til indhold, så send dem endeligt til os (Betina Tvistholm betv@seges.dk /Malene Budde mabu@seges.dk).

Har du støre i stalden?

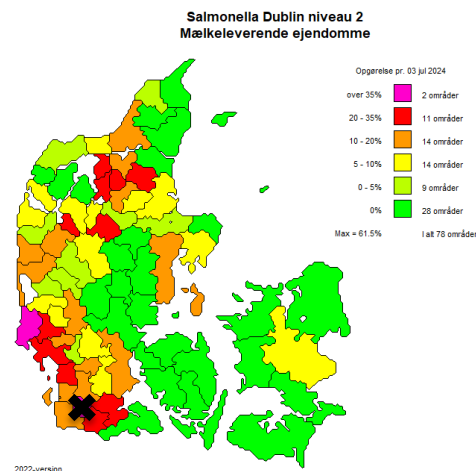
- Så se her

I august og september har vi brug for nogle besætninger med forholdsvis mange støre, da vi er i gang med en undersøgelse af, hvorvidt støre udgør en risiko i forbindelse med at overføre salmonella mellem besætninger. Så hvis du har støre i stalden, og du vil have os på besøg for at undersøge, om din stald kunne være et sted, hvor vi kunne fange og teste støre, så ring, send en sms eller skriv en mail.

Betina Tvistholm 51168873 betv@seges.dk eller Malene Budde 29660559 mabu@seges.dk

Hold fast i rutinerne

At holde fast i rutinerne er afgørende, især når man står over for en udfordring som salmonella. Leonhardtts Landbrug ligger placeret i Sønderjylland, et af de områder i landet som er hårdest ramt af salmonella, og besætningen har været i niveau 2 gennem flere år. Ole og medarbejderne på gården arbejder daglig med at komme i mål og i processen med at sanere har de blandt andet deltaget i en fokusgruppe, som bestod af en gruppe landmænd fra besætninger, som alle var i gang med en sanering og boede i samme lokalområde. I et tidligere interview sagde Ole følgende om gruppen: Jeg synes, det er en god gruppe, fordi det er primært unge landmænd, som er med. Og det er alle sammen landmænd, som er villige til at rykke og villige til at gøre noget. Og de kan også godt tage kritik, hvilket er den måde, vi kommer videre på”

Gennem de to år Ole deltog i fokusgruppen, blev han inspireret dels af nogle af de andre kollegaers tiltag og også deres råd. Det resulterede i, at hvor de tidligere flyttede kalvene om på en anden ejendom i mælkefodringsperioden, investerede Ole i flere hytter til at opstalde kalvene i, således de kunne beholde kalvene hjemme på hovedejendommen i hele mælkefodringsperioden. Der blev investeret i kalksprøjte til at kalke med læsket

hydratkalk, ændret på arbejdsrutiner hos kalvene, tøj og støvleskift mellem ejendommene og indført hyppigere udmugning i kælvningsboksene. Et af de seneste tiltag i kampen mod Salmonella har været at tømme stalden, hvor kalvene er opstaldet. Her går de fra mælkefodringsperioden er afsluttet, og indtil de er cirka 6-8 mdr. Stalden blev efterfølgende vasket med sæbe, desinficeret og efterfølgende blev alle vægge samt inventar kalket. Stalden stod herefter tom i 6 uger før der atter blev indsat dyr. Efter mange år med positive blodprøver hos kalve har de nu gennem en periode haft helt frie kalve – dvs blodprøverne ligger på 0% ODC. Derudover har der siden vask af stalden kun været ganske få tilfælde af lungebetændelse i den del af stalden.

Oles historie er et eksempel på, hvordan fastholdelse af rutiner og åbenhed over for nye ideer kan føre til positive ændringer. Det er en påmindelse om, at selv i vanskelige tider kan dedikation og samarbejde skabe håb og fremgang. Historier som denne er en kilde til inspiration og et bevis på, at uanset hvor hårdt ramt et område er af en sygdom, er der altid muligheder for at forbedre situationen og opnå succes.

Hvorfor vaccinerer vi ikke mod Salmonella?

Det er et spørgsmål, som vi har fået gentagne gange over den sidste tid. I Danmark er der ingen godkendte vacciner på markedet; men på verdensplan findes vacciner mod forskellige Salmonella-stammer både til kvæg og andre dyr. Ikke alle vaccinerne er specifik mod Salmonella Dublin; men mod andre salmonellatyper. Vaccinerne er udviklet til at reducere symptomer og dødelighed i tilfælde af kliniske udbrud af Salmonella, men de forhindrer ikke spredning af bakterien mellem dyr.

Uafhængige studier om effektiviteten af disse vacciner er begrænsede, og resultaterne varierer. Når man "fodrer" vaccinerede dyr med en stor dosis salmonellabakterier, så er der færre dyr, der bliver alvorligt syge og dør end sammenlignet med en kontrolgruppe, der ikke er vaccineret. Men vaccinerede dyr udskiller stadig Salmonella i gødning, og derved er der forsat risiko for smittespredning. Ingen studier har påvist, at vaccinerne er effektive i et saneringsforløb, hvor målet er at udrydde bakterien på bedriften.

En anden udfordring ved vaccinerne er, at de kun er godkendte til at give til kalve ældre end 2-3 uger. Dette efterlader de yngste og mest sårbare kalve ubeskyttede i den første kritiske periode. Selvom nogle vacciner f.eks. dem mod kalvediarre, skal gives til goldkøer/kælvekvier for at beskytte kalvene via antistoffer i råmælken, har lignende forsøg med Salmonella-vacciner ikke vist tilstrækkelig beskyttelse for kalvene.

Konklusionen er, at vacciner kan være en hjælp i besætninger, hvor der er store udfordringer med alvorlig sygdom og dødsfald på grund af Salmonella-infektion. Men det er sjældent tilfældet i danske besætninger. Der er intet belæg for, at vaccinerne hjælper i forhold til sanering i smittede besætninger. Derfor er det essentielt at implementere en besætningsspecifik saneringsstrategi i samarbejde med dyrlæger og andre eksperter hvor risikoanalyse, smittespredning og hygiejneforanstaltninger indgår.

Salmonella i tal – juli 2024 mælkeleverende besætninger

	Antal besætninger	Antal i niveau 2	% i niveau 2
Hele landet	2174	242	11,1 %
Store besætninger > 360 køer	435	90	20,7 %
Økologiske besætninger	333	37	11,1%